

Sygn. akt VU 542/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 14 lutego 2017 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. C. prawo do emerytury poczynając od dnia (...) 2016 roku.

Sygn. akt VU 542/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2017 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy A. C. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 22 marca 1984 roku do 28 lutego 1995 roku w (...) na stanowisku , ponieważ wymienione w świadectwie pracy stanowisko hydraulik nie zostało wymienione, ani w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku , ani w wykazie A stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) .

W odwołaniu z dnia 14 marca 2017 roku wnioskodawca A. C. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że w kwestionowanym przez organ rentowy okresie od 22 marca 1984 roku do 28 lutego 1995 roku pracował jako monter urządzeń hydraulicznych w (...) w O. i tak też została sformułowana zawarta z wnioskodawcą w dniu 21 marca 1984 roku umowa o pracę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powielając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 27 lutego 2018 roku wnioskodawca doprecyzował, iż jego praca jako monter wodno-kanalizacyjny i CO była pracą w głębokich wykopach.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. C. , urodzony dnia (...), złożył w dniu 30 listopada 2016 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca był członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym , za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa .

(dowód: wniosek o emeryturę z dnia (...) 2016 roku k.1-4, wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych k.5-6 plik II akt emerytalnych ZUS, świadectwo pracy z dnia 28 lutego 1995 roku k.7 , kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej k.11-12 plik I akt kapitałowych ZUS)

Do wniosku A. C. załączył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym pracodawca zaświadczył, że ubezpieczony w okresie od 22 marca 1984 roku do dnia 28 lutego 1995 roku był zatrudniony w (...) w O. i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku hydraulika, wymienionym w wykazie A Dziale V poz. 1 pkt 6, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (dz. Urz. I PMB Dz. U 8/83.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych, k. 5 – 6, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k.16 aktach emerytalnych)

Zaskarżoną decyzją ZUS odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury. Organ rentowy poinformował wnioskodawcę, że nie spełnia wymaganych warunków tj. okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wynoszących co najmniej 15 lat. Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. ZUS uznał, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez 9 lat, 7 miesięcy i 16 dni. Jest to okres zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w L., w okresie od 31 lipca 1974 roku do 15 marca 1984 roku , na stanowisku montera instalacji wodno-kanalizacyjnej, gazowej i CO.

(dowód: decyzja z dnia 14 lutego 2017 roku., k. 32 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie z dnia 13 kwietnia 2017 roku k.6-7 akt)

W dniu 21 marca 1984 roku wnioskodawca A. C. zawarł umowę o pracę z (...) w O.. Umowa została zawarta z wnioskodawcą na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze godzin . Pracodawca w umowie zapisał, iż powierza wnioskodawcy obowiązki montera instalacji hydraulicznej.

Do pracy wnioskodawca zgłosił się w dniu 22 marca 1984 roku.

(dowód: kserokopia umowy o prace z dnia 21 marca 1984 roku k.4-5 akt, kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej k.11-12 akt emerytalnych ZUS)

W okresie od 22 marca 1984 roku do dnia 28 lutego 1995 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) w O.. W całym okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał roboty ziemne w głębokich wykopach jako monter wodociągowy i kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej. Wnioskodawca pracował w firmie jako monter wodnokanalizacyjny i CO, pracował na zewnątrz, układał rury wodno-kanalizacyjne betonowe i kamionkowe oraz kanalizację deszczową w głębokich wykopach.

Przedmiotem działalności (...) w O. była budowa kolektorów deszczowych, instalacji sanitarnych, CO, przyłączy gazowych i wodnokanalizacyjnych do budynków oraz rur kanalizacyjnych i deszczowych. Przedsiębiorstwo zatrudniało monterów, którzy wykonywali przyłącza do szkół, żłobków i wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Brygada, w skład której wchodził wnioskodawca układała rury kanalizacyjne, CO, rury deszczowe w wykopach, których głębokość osiągały 4 lub 5 metrów. Wnioskodawca zakładał wodociągi, podłączał wodę i kanały ciepłownicze, by doprowadzić je do budynku, układał rury i rurociągi. Praca była wykonywana na zewnątrz budynku, bez względu na warunki atmosferyczne, przez cały rok. Do obowiązków wnioskodawcy należało wykonywanie instalacji wodnych, deszczowych i kanalizacyjnych, przyłączy sanitarnych i deszczowych, układanie rur wodociągowych i CO, ciepłowniczych, budowa studni w głębokich wykopach. Wszystkie te prace A. C. wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, przez cały rok. Innych obowiązków nie wykonywał. Wnioskodawca nie wykonywał prac hydraulicznych do których zatrudnione były specjalne ekipy hydrauliczne – podwykonawcy, pracujące wewnątrz budynku. Ubezpieczony pracował w ten sposób w pełnym wymiarze czasu pracy i nie wykonywał innych obowiązków.

(dowód: zeznania wnioskodawcy A. C. k.13 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami wnioskodawcy k11- protokołu rozprawy z dnia 27 lutego 2018 roku, nagranie k.1`4 od 19.42 do 21.08 w zw. z nagraniem od 01.53-09.26 akt, zeznania świadków: J. G. k.12- protokołu rozprawy z dnia 27 lutego 2018 roku oraz nagranie k.14 od 10.31 do 15.19 oraz zeznania świadka M. O. (1) k.13 wraz z nagraniem k.14 od 15.19 do 19.42 akt, umowa o prace k.4-5, świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych k.16, akt emerytalnych)

(...) w O. wystawiły wnioskodawcy świadectwo pracy w którym wskazało, że A. C. w okresie zatrudnienia w przedmiotowym Przedsiębiorstwie tj. : od 22 marca 1984 roku do 28 lutego 1995 roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku hydraulika, wymienionym w wykazie A Dziale V poz. 1 pkt 6, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (dz. Urz. I PMB Dz. U 8/83.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k.16 akt emerytalnych))

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w

szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) ukończył 60 lat, a będąc członkiem OFE wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych niezwiązanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), okresy pracy w warunkach szczególnych, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

W konsekwencji kwestionowanie przez organ rentowy wystawionego przez zakład pracy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie, nie może być wyłączną podstawą odmowy przyznania prawa do emerytury. Dla spełnienia wymogu wykonywania pracy w szczególnych warunkach istotne jest to, czy taka praca była przez pracownika faktycznie wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla stanowiska, na którym te warunki występowały (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 roku, sygn. akt I UK 9/12). Rolą Sądu w przedmiotowym postępowaniu było zatem ustalenie faktycznego zakresu obowiązków skarżącego w kwestionowanych przez ZUS okresach zatrudnienia.

W tym miejscu podkreślić należy, że wnioskodawca domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) w O. w **okresie od 22 marca 1984 roku do dnia 28 lutego 1995 roku** na stanowisku montera instalacji wodno – kanalizacyjnych.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w kwestionowanych przez organ rentowy okresach był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy

wykonywanej przez wnioskodawcę w tych okresach, to jest czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak na skutek rozbieżności między zapisem w umowie o pracę z dnia 21 marca 1984 roku, gdzie widnieje zapis: monter instalacji hydraulicznych, świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych, z którego wynika, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał prace hydraulika, a pracą jaką wnioskodawca rzeczywiście w tym okresie wykonywał.

Wobec powyższego to na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Skarżący sprostował temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: J. G. oraz świadka M. O. (2), którzy w spornym okresie pracowali razem ze skarżącym (J. G. był kierownikiem wnioskodawcy, a M. O. (1) brygadzystą), a zatem posiadają szczegółową wiedzę na temat codziennej pracy i obowiązków A. C. Sąd oparł się także na zeznaniach samego wnioskodawcy, albowiem było one spójne i kompatybilne z zeznaniami świadków, a także na dokumentacji zgromadzonej w jego aktach osobowych. Zeznania świadków ani wnioskodawcy nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Analiza zeznań świadków i zeznań wnioskodawcy oraz dokumentów osobowych prowadzi do wniosku, że wnioskodawca w całym spornym okresie tj. od 22 marca 1984 roku do 28 lutego 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował w szczególnych warunkach w (...) w O. Wprawdzie ani w świadectwie pracy, ani w świadectwie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, pracodawca ubezpieczonego nie wskazywał, aby wnioskodawca pracował w głębokich wykopach, jednakże ta okoliczność została wykazana za pomocą zeznań świadków. Należy mieć na uwadze, że o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta przez cały okres zatrudnienia, jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy, była niezmienna i polegała na montażu instalacji zewnętrznych (rur kanalizacyjnych i wodnych) w wykopach ziemnych na głębokości 4 -5 metrów.

W ww. okresie wnioskodawca pracował na stanowisku montera wodnokanalizacyjnego. Mianowicie montował rury kanalizacyjne i wodne, podłączał wodę i kanały ciepłownicze oraz wykonywał studnie w głębokich wykopach ziemnych. Ubezpieczony stale świadczył obowiązki na zewnątrz budynku, niezależnie od warunków atmosferycznych. Innych prac nie wykonywał. Dodać należy, że do przedmiotu działalności przedsiębiorstwa, w których był zatrudniony należało wykonywanie instalacji zewnętrznych - wodnych, deszczowych i kanalizacyjnych i CO.

Prace wodnokanalizacyjne wykonywane w głębokich wykopach, a takie prace wnioskodawca wykonywał w spornych okresach są pracami w szczególnych warunkach wymienionymi w Dziale V poz. 1 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Doliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu **od 22 marca 1984 roku do 28 lutego 1995 roku** (tj. 10 lat, 11 miesięcy i 2 dni) w (...) w O. na stanowisku montera instalacji wodno-kanalizacyjnej w głębokich wykopach do okresu już uwzględnionego tj. od 31 lipca 1974 roku do 15 marca 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) w L. (9 lat, 7 miesięcy i 16 dni powoduje, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki sprecyzowane przez ustawodawcę, a wymagane do przyznania prawa do emerytury.

Biorąc pod uwagę, iż skarżący spełnił pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest posiada wymagany okres zatrudnienia (25 lat), osiągnął wiek emerytalny (60 lat) i wystąpił o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa - Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem (...) 2016 roku, to jest z dniem kiedy A. C. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury .

Dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzekł jak w sentencji wyroku.